

Mijn ervaringen met het mini-plus-kastje

Meine Erfahrungen mit der Mini-plus-beute door Georg Prestrich te Bodelshausen. DIZ 7/2002, p. 12.

Vertaling Frans 't Hoen, lid van de teeltgroep Marken.

Het is algemeen bekend: om succesvol te kunnen imkeren is het nodig, dat men steeds beschikt over koninginnen van zeer goede kwaliteit! Het probleem daarbij is steeds hoe deze toekomstige teeltmoeren achter de hand te houden. In de praktijk is weliswaar een hele reeks minikastjes ontwikkeld, maar die waren vaak te klein of konden niet uitgebreid worden, zodat zij niet voor hun doel geschikt waren. Het is algemeen bekend dat jonge moeren veel eieren zouden moeten kunnen leggen en dat is bij ruimtegebrek moeilijk zo niet onmogelijk.

112

Het mini-plus-kastje met 6 raampjes in $\frac{1}{4}$ dadantmaat heeft deze nadelen niet en mag daarom als een van de beste ideeën van de laatste jaren betiteld worden. Vooreerst het materiaal: hardschuim (styropor), dat met zijn goede warmteïsoleerende eigenschappen voor optimale klimatologische omstandigheden in het volk zorgt. Voorts door zijn afmetingen, die overeenkomen met de voorkeur van de bijen voor de bolvorm met het kleinste oppervlak. Dit maakt in de regel een stormachtige ontwikkeling van het volkje mogelijk. Het enige zwakke punt aan de constructie van het kastje zijn de draaglijsten voor de raampjes. De bijen brengen hier propolis op aan. Bij het schoonkrabben met de beitel kan men zelfs met de grootst mogelijke voorzichtigheid niet voorkomen, dat de draaglijsten worden beschadigd.

De bodem van het kastje is voorzien van een voerbakje, dat kan worden gevuld met gekristalliseerde honing, honingvoederdeeg of een honingsuikerdeeg zoals Apifonda. Op dit voer dient een stukje folie te worden aangebracht of stukjes hout of iets dergelijks om te voorkomen dat de bijen in de pasta verkleven. Is men van plan om kernvolkjes in het mini-pluskastje te overwinteren, dan is het beslist noodzakelijk het voerbakje af te sluiten (met een stukje styropor bijvoorbeeld), anders verzamelt zich in het voerbakje condenswater, waarin de bijen kunnen verdrinken. Het voorkomt ook dat de bijen bij vorst op een ijskelder komen te zitten. De bodem is voorzien van een luchtrooster, dat eveneens met een styropor deksel kan worden afgedekt. In de winter blijft het rooster open. Na de eerste voorjaarsinspectie kan het weer dichtgemaakt worden.

Hoogwaardige koninginnen telen

Het mini-plus-kastje kan niet alleen als bevruchtungskastje worden gebruikt, doch er kunnen ook reservekoninginnen in gehouden en overwinterd worden. Zelfs het telen van kleine series koninginnen is mogelijk. Zo kunnen uit een supersterk mini-plus pleegvolk, dat van drie bakken op twee bakken met elf broedramen is samengeperst, in twee korte series telkens 10 tot 12 koninginnen van topkwaliteit worden geteeld. Direct na de verzegeling van de doppen (na 6 dagen) worden de bevruchtungskastjes samengesteld. Deze krijgen behalve een volle voerbak een of twee ramen honing/voer, twee ramen met gesloten broed, aangevuld met ramen voorzien van kunstraat en tenslotte een 250 gram bijen (een yoghurtbeker vol). Tussen de beide ramen broed wordt de dop gestoken. Op deze wijze worden de beste natuurlijke en klimatologische omstandigheden geschapen, waarin een koningin kan uitlopen, op bruidsvlucht kan gaan en kan beginnen met haar eigenlijke taak: het leggen van veel eieren. De eisen welke Herold en Weisz stellen aan het telen van werkelijk hoogwaardige koninginnen worden aldus ingewilligd.

Uitbreiden, overzetten in een grotere kast, omwisselen van de koningin

Zodra het volkje zodanig gegroeid is, dat het de eerste broedkamer bezet, zijn er diverse mogelijkheden:

1. Er wordt simpelweg een tweede rand voorzien met ramen kunstraat en een enkele uitgebouwd raam op de eerste gezet. Het volkje kan verder groeien.
2. Een zesramer wordt gevuld met een raam voer, een raam verzegeld broed en vier ramen met kunstraat. De bijen bezetten ongeveer twee ramen. Om dat laatste te bereiken wordt de koningin samen met alle bijen uit het mini-pluskastje geveegd. Het lege kastje (met voer en ramen broed) wordt met een ander mini-plus kastje verenigd.
3. Ook is het mogelijk op eenvoudige wijze een nieuwe koningin in een bestaand volk in te voeren, en wel op de volgende wijze: de oude koningin wordt weggevangen. Het bestaande volk wordt met een geurstof (thijmolie of nog eenvoudiger wat jenever) besprenkeld, een krant op het volk gelegd, wat gaten geprikt en vervolgens wordt het mini-plus kastje zonder bodem er in zijn geheel opgezet. Na twee dagen zit de koningin beneden en kan het volkje weggenomen worden. Deze kan dan direct weer worden voorzien van een dop of worden verenigd met een ander

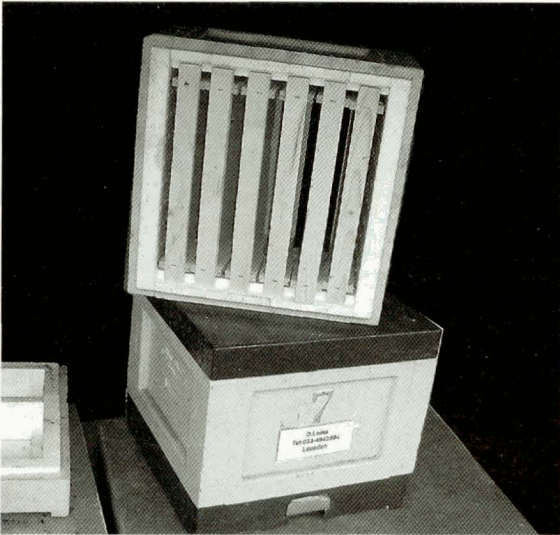

Foto: O. Lems

volkje ter versterking. Is er geen ander kernvolkje voorhanden dan kan het kastje zonder bodem op een ander volk worden gezet, waarop eerst een koninginrooster is gelegd. Na 21 dagen wordt het kastje verwijderd. Aldus gaat er niets verloren.

Probleemloze overwintering

De volkjes worden op tenminste twee, doch bij voorkeur op drie bakken overwinterd. Het voerbakje wordt afgesloten. Het luchtrooster wordt opengelaten. Het vlieggat wordt zodanig verkleind dat muizen geen kans hebben binnen te dringen. Invoeren kan goed geschieden met de bijpassende apart te leveren grote voerbak, waarmee 2,5 liter suikerstroop in één keer gegeven kan worden. Er wordt tenminste 8 liter gegeven. Bewaar volle honingramen of ramen voer. Deze kunnen in het vroege voorjaar van pas komen, met name in geval van tekort. Na het inwinteren wordt eventueel aanwezig folie verwijderd. In plaats daarvan wordt een dekplank van zachtboard gelegd, vervolgens het deksel met daar weer op een straatklinker en klaar is Kees.

Een creatief systeem

Ervaren koninginnentelers hebben de voordelen van dit systeem al lang ingezien en houden hun kostbare teeltmoeren in dit soort kastjes. Men kan van de overwinterde volkjes ook in het vroege voorjaar (na de wilgdracht) volgens de hierboven beschreven wijze afleggers maken. Naar mijn ervaring brengen dergelijke afleggers in hetzelfde jaar nog een oogst, vooral als zij nog versterkt worden met een of twee ramen gesloten broed.

Een mini-plus volkje kan het in het hoogseizoen tot acht randen brengen, hetgeen echter geen doel op zich behoeft te zijn. Het winnen van honing behoort tot de mogelijkheden. Het is echter aan te raden de ramen honing niet te slingeren maar te bewaren om te dienen als wintervoer of bijvoeding in het voorjaar. Het aftappen van bijen is ter vermindering van het zwermen noodzakelijk. Kleine afleggers kunnen worden gemaakt, die op de plaats komen van het af te tappen volk. Deze laatste krijgt een nieuwe standplaats en is al zijn vliegbijen kwijt. Zij bewijzen de nieuwe aflegger een goede dienst. In dit verband kunnen ook voortdurend nieuwe pleegvolken voor de koninginnenteelt worden samengesteld, hetgeen tot ongeveer midden juli mogelijk is. De creativiteit van de imker kent geen grenzen!

bijen

DE LEZER SCHRIJFT

Jeugdcurcus Oosterhouts Bijengilde

Het doet me een genoegen u te kunnen meedelen dat het Oosterhouts Bijengilde voor de tiende maal van start is gegaan met de Jeugdcurcus Imkeren. Zo'n jeugdcurcus is voor Nederland zeer uniek; slechts enkele imkerverenigingen en een enkele individuele imker hebben een dergelijk project eerder gerealiseerd. Zo heeft ondergetekende enkele jaren ook voor de imkervereniging Goirle/Hilvarenbeek een jeugdcurcus verzorgd.

Het doel van de curcus is: het bijbrengen van respect voor de natuur en in het bijzonder voor bijen en overige insecten.

De curcus wordt door ondergetekende samen met Jan Jansen gegeven in de aula van het Milieu en Educatief centrum en Kinderboerderij (MEK) te Oosterhout.

De curcus bestaat uit 10 bijeenkomsten voor jongeren tussen 10 en 16 jaar en vindt steeds plaats op vrijdag (1x per twee weken) vanaf 16.30 tot 18.00 uur. De kosten bedragen €20,- per cursist.

Intussen hebben we al twee bijeenkomsten achter de rug. Het ziet ernaar uit dat het een vruchtbare en 'steekhoudende' curcus gaat worden.

Mochten er andere imkerverenigingen belangstelling hebben voor de opzet of realisatie van een dergelijke curcus dan kunnen zij contact opnemen met:

Hans Stadhouders, Leysenhoek 87, Oosterhout, 0162-42 98 02.

Hans Stadhouders, Oosterhout